

316.

*F. F. Tippmann:*

**POPIS NOVÉHO DRUHU TESAŘÍKA, *EVODINUS BREITI* N. SP.,  
Z POHOŘÍ SAJANU V SIBÍŘI (COL., CERAMB.).**

**DESCRIPTION D'UN CERAMBYCIDE NOUVEAU *EVODINUS BREITI*  
SP. N. DE LA CHAINE DE MONTAGNE SAJAN DE SIBÉRIE.**

Známý entomolog a majitel jedné z největších sbírek palaearktických brouků, pan dvorní rada, ředitel J. BREIT z Vídně upozornil mne na několik kusů jistého druhu rodu *Evodinus*, které byly zařazeny v jeho sbírce ve větší serii druhu *Evod. variabilis* GEBL. a *constrictus* GERM. Tyto kusy jsou již na první pohled nápadně zavalitější postavou a zejména leskle černým povrchem těla. Tím se liší značně od pravých kusů *Evod. variabilis* a *constrictus* GERM., které svým jemným přilehlým chloupkováním krovek jsou vzhledu spíše stříbřitě šedého. Tyto odchylné kusy jsou vesměs z Tunkunu v pohoří Sajanu, tedy pohoří, které se připíná od východu k Altaji. Pravé kusy *Evod. variabilis* a *constrictus* GERM. jsou však z pohoří Altaje samého (Shebalino, střední Altaj).

Ve své sbírce našel jsem pak mezi četnými kusy druhu *Evodinus variabilis* GEBL. a jeho ještě čtenějšími aberacemi rovněž více kusů, jakož i dvě odchylky, které se vyznačovaly stejnými znaky jako zmíněné kusy sbírky Breitovy. Také naleziště jsou tataž (patrně jsou všechny kusy z téže kořisti), s výjimkou jediného kusu, který jest opatřen nalezištěm „Sibiria or., REITTER“. Podle písemného sdělení má ještě další kus s nalezištěm „Tunkun, Sajan“ Dr. L. HEYROVSKÝ z Prahy.

Důkladným prostudováním těchto zvířat jsem zjistil, že se jedná o dobrý nový druh rodu *Evodinus* J. LEC. Ohledně tomentování a chloupkování krovek u rodu *Evonidus* je v literatuře bohužel jen málo údajů. Prozkoumání velmi bohatého materiálu typických kusů i četných odchylek druhů *Evod. variabilis* GEBL., *caucasicola* PLAV., *interrogationis* L. a *borealis* GYLL. prokázalo, že krovky jsou vesměs velmi zřetelné, i když krátce a ne přespříliš hustě bělošedé nebo žlutavě chloupkovány, že však takové chloupkování u našeho nového druhu z pohoří Sajanu chybí; jen na samých okrajích krovek objevuje se několik málo, i pod větším zvětšením těžko viditelných, velmi krátkých běložlutých chloupků. Také štíty těchto kusů jsou tomentu zcela prosty a jsou zcela holé. Tečkování štítu je zřejmě hrubší, než u *Evod. variabilis* GEBL. a *interrogationis* L. Skulptura krovek je vrásčitéjší, kožitá, bez markantního tečkování. Útvarem tykadél je nový druh nejbliže druhu *Evod. caucasicola* Plav. Jedenáctý tykadlový článek nemá však žádného přívěsku, čímž se tento

druh blíží více skupině druhů *Evod. interrogationis* L. Tykadla jsou nápadně krátká, u ♂♂ dosahují nejvýše poloviny, u ♀♀ nejvýše první třetiny krovek. Třetí tykadlový článek je tak dlouhý jako pátý, případně první, a čtvrtý článek je tak dlouhý jako šestý. Jednotlivé články tykadla jsou více perlovité než pilovité, zevní i vnitřní úhly na konci článků tykadlových nejsou tedy na žádnou stranu rozšířeny, ale stejnoměrně zaokrouhleny. Jedenáctý tykadlový článek jest o něco delší než článek předchozí, ale není opatřen přívěskem (appendikulován). Jednotlivé články tykadlové jsou hladké a krátce přiléhavě tomentované.

Ve velikosti odpovídají nová zvířata prostředně velkým kusům druhu *Evod. interrogationis* L., ale postava je zřetelně zavalitější. Délka ♂♂ kolísá od 11—12 mm, šířka na ramenou od 3,5—4 mm. Délka ♀♀ 11,5—13 mm, šířka 4—4,5 mm. Zvířata jsou až na rezavé poslední tykadlové články a drápky zcela černá, krovky a štít leskle černý.

Systematicky jest zařaditi nový druh mezi *Evod. interrogationis* L. a *borealis* GYLL.

Naleziště: Tunkun, pohoří Sajan, Sibír.

K počtě pana dvorního rady, ředitele J. BREITA označuji tento druh *Evodinus Breiti* sp. n.

Typ (1 ♂) v mé sbírce; více paratypů ve sbírce pana řed. J. Breita ve Vídni i v mé sbírce.

Od tohoto druhu mám ještě tyto dvě odchylky:

1. Smolněhnědý, hlava a štít černý, poslední na předním i zadním okraji — v šíři zaškrbené části — červenohnědě lemován, tykadla celá červenohnědá. Délka 12 mm, šířka 4 mm. ....  
*Evod. Breiti* sp. n. a. *cincticollis* n...  
 Typ (1 ♀) s nalezištěm „Sibiria or., REITER“ v mé sbírce.

2. Hlava a štít černé, krovky žlutohnědé s nepravidelnou, velmi nejasnou a poněkud tmavší kresbou, která upomíná na kresbu krovek druhu *Evod. interrogationis* L. Délka 11 mm, šířka 3,5 mm. ....  
*Evod. Breiti* sp. n. a. *testaceipennis* n.  
 Typ (1 ♂) s nalezištěm Tunkun, pohoří Sajan v Sibíři v mé sbírce.

### Resumé.

Le directeur J. BREIT à Vienne m'a fait remarqué quelques exemplaires aberrants du *Evodinus variabilis* a. *constrictus* GERM. du Tunkun dans la chaîne de montagne Sajan, lesquelles figuraient dans sa collection sous ce nom, qui sont très apparents par le pronotum et les élytres toutes lisses et luisantes.

Noir, avec l'exception des derniers articles des antennes et des ongles, qui sont ferrugineux. Les élytres et le pronotum luisants et sans pubescence. La taille grande, distinctement plus robuste que chez *Evodinus interrogationis* L. La ponctuation du pronotum plus forte que chez *Evodinus variabilis* GEBL. et *interrogationis* L. La structure des élytres plus rugueuse, coriacée, sans ponctuation distincte. Par la forme des antennes, il se rapproche au *Ev. caucasicola*, mais l'onzième article n'est pas appendiculé. Les antennes évidemment courtes, atteignant chez les ♂♂ la moitié, chez ♀♀ le premier tiers des élytres. Le troisième article des

antennes est aussi long que le cinquième, event. que le premier, le quatrième aussi long que le sixième. Les articles des antennes sont plutôt en colie de perles, non en forme de scie, ses bouts régulièrement arrondis, l'onzième un peu plus long que le dixième. Les antennes sont polies, avec une courte pubescens.

Cette espèce appartient entre *Evod. interrogationis* L. et *borealis* GYLLH. Longueur des ♂♂ 11–12 mm, largeur aux épaules 3,5–4 mm, longueur des ♀♀ 11,5–13 mm, largeur aux épaules 4–4,5 mm.

Dénotiné à l'honneur de M. le directeur J. BREIT à Vienne. Type 1 ♂ dans ma collection, plusieurs paratypes dans la collection de M. le directeur BREIT et dans ma collection.

De cette nouvelle espèce je connais encore deux aberrations:

1. Brun de poix, tête et pronotum noirs, le dernier au bord antérieur et postérieur — dans la partie étranglé — bordé d'un rouge-brun, les antennes entièrement d'un rouge-brun. Long. 12 mm, larg. 4 mm . . . . .

..... a. *cincticollis* n. . . . .  
Type, 1 ♀ étiqueté „Sibiria or. Reitter“ dans ma collection.

2. Tête et pronotum noirs, les élytres d'un jaune-brun avec un dessin irrégulier, mal limité et un peu obscur, qui rappelle le dessin des élytres chez *Evod. interrogationis* L. Long. 11 mm, larg. 3,5 mm . . . . .

..... a. *testaceipennis* n. . . . .  
Type, 1 ♂, trouvé à Tunkun, chaîne de montagne Sajan a Sibérie, dans ma collection.